

Åsikter/frågor från Z Renhållare angående samverkansavtalet

Upprättat vid ett möte 11 januari 2020.

Deltagare:

Oscar Aspman, Krokoms
Helen Löfgren-Larsson, Strömsund
Christian Thorgerzon, Bräcke
Jenny Forslind, Ragunda
Robin Loo, Vatten och Miljöresurs (Berg och Härjedalen)
Henrik Svärd, Åre
Lena Löffhaugen, samordnare

Mötet initierades av att flera kommuner har åsikter och frågor kring avtalet och vill ha både förklaringar och ändringar i texterna.

Deltagarna tycker att det är synd att de inte tidigare, innan dessa dokument skickades ut till kommunerna, kunnat få chansen att läsa och komma med dessa åsikter. Nu upplevs det som om de istället försvårar projektet vilket inte är avsikten.

Vi kikade även på aktieägaravtalet men enades om att det är över vår horisont och får bli en fråga för kommunernas ekonomiavdelningar.

Frågeställningarna är skrivet med blå text direkt i de paragrafer som det finns åsikter kring.

SAMVERKANS- OCH UPPDRAGSAVTAL

Mellan Biogas i Jämtland-Härjedalen AB ("Bolaget"), xxxxxx-xxxx, och

Östersunds rådhus AB, org.nr 212000-2528
Bergs kommun, org.nr 212000-2502
Bräcke kommun, org.nr 212000-2460
Härjedalens kommun, org.nr 212000-2510
Krokoms kommun, org.nr 212000-2478
Ragunda kommun, org.nr 212000-2452
Strömsunds kommun, org.nr 212000-2486
Åre kommun org.nr 212000-2494

har följande samverkansavtal ("**Avtalet**") träffats.

Rådhuset AB verkar på uppdrag av Östersunds kommun vid genomförande av Avtalet.

Kommunerna och Bolaget benämns gemensamt för "**Parterna**", kommunerna ensamt för "**Kommun**", gemensamt för "**Kommunerna**" och Bolaget ensamt för "**Bolaget**".

§ 1 MÅLET MED SAMVERKAN

Enligt Miljöbalken (1998:808) ("**Miljöbalken**") har varje kommun ansvar för att hushållsavfall inom kommunen återvinns eller bortskaffas. Parterna i detta Avtal har gått samman för att i samverkan utföra sina respektive åligganden enligt Miljöbalken.

[Hushållsavfall är ett begrepp som kommer ersättas av kommunalt avfall.](#)

Syftet med samarbetet är att omhändertagande och behandling av Parternas ansvar för den del av hushållsavfall som utgörs av matavfall ska kunna ske så billigt, effektivt och skonsamt mot miljön som möjligt.

Då avsikten är att matavfallet i ett senare led ska omvandlas till biogas, återvinnas eller förbrännas, har Parterna också som gemensamt mål att utvunnen gas ska kunna återföras till Part i proportion till dennes leverans av matavfall.

Samarbetet innebär ingen överlåtelse av myndighetsutövning.

§ 2 RÄTTSLIG GRUND FÖR SAMARBETET

Samarbetet grundas på reglerna om undantag vid upphandling mellan upphandlande myndigheter enligt 3 kap. 17 och 18 §§ lagen (2016:1145) om offentlig upphandling ("**LOU**") – det s.k. Hamburgundantaget.

Reglerna innebär att Parterna under vissa förutsättningar får göra anskaffningar från varandra inom ramen för samarbetet utan föregående offentlig upphandling.

Parternas anskaffningar från varandra undantas enligt reglerna om intern upphandling i 3 kap. 11-14 §§ LOU resp. LUF – det s.k. Teckalundantaget.

§ 3 TJÄNSTER FÖR RESPEKTIVE PART

Bolaget åtar sig att ta hand om det matavfall som Kommunerna levererar. I åtagandet ingår att omvandla matavfall till fordonsgas och biogödsel, och att se till att övrigt material förbränns.

[Här bör det inte stå fordonsgas utan biogas som är det begrepp som används i resterande dokument.](#)

Leveranser kommer att ske genom något av följande alternativ:

1. Substratet lämnas på central plats hos respektive Kommun och hämtas sedan av Bolaget
2. Substratet lämnas på plats på Gräfsåsen

Det är respektive Kommun som beslutar vilket alternativ som ska användas.

Kommunernas åtagande är följande:

- Upplåtelse av mellanlagringsplats
För lagring av?
- Upplåtelse av ytor för rötrest (biogödsel)
Är det för att lagra rötresten eller är det åkrar för återföring som menas? Vad ska ske sen med rötresten? Hur ska vi samarbeta kring det här?
- Tillbakastående avseende behandling i vissa situationer
Vilka situationer avses förutom den som står nämnd i §10?
- Rullande ansvar för insyn i Bolagets arbete
- Ställande av gasoption till övriga samarbetsparter
- Åtagande att ta emot viss mängd biogas.
Är det ett åtagande eller är det option som det står i §15 och §16? Våldigt stor skillnad. Vi skulle vilja få information kommun för kommun mot den beräknade substratmängden hur mycket biogas det skulle kunna bli option på.
- Genomförande av upphandlingar.
- Tillsättande en adjungerad styrelseledamot i Bolagets styrelse

I princip hela punktlistan behöver förtydligas, ändras och förklaras.

§ 4 EXTERNA LEVERANTÖRER

Bolaget har möjlighet att ta emot avfall från andra leverantörer än Kommunerna. Detta ska ske enligt sedvanliga upphandlingsregler enligt LOU alternativt LUF. Separata samarbetsavtal ska ingås med sådana externa leverantörer.

Behandlingsavgiften för dessa externa leverantörer ska baseras på marknadsmässiga villkor.

§ 5 AVTALSLÄNGD OCH FÖRLÄNGNING.

Förverkligandet av Parternas gemensamma mål förutsätter ett stabilt och långsiktigt samarbete mellan Parterna. Utgångspunkten för samarbetet är därför en avtalstid om 20 år från avtalstecknandet.

Kan en kommun alltså sägas upp bara så där efter 20 år? Ett starkare skydd mot uppsägning efterfrågas.

Om Avtalet inte skriftligen sagts upp av någon av Parterna senast tolv (12) månader före dess att Avtalstiden löper ut ska Avtalet förlängas med tre (3) år åt gången med enahanda uppsägningstid.

§ 6 AFFÄRSMÄSSIGT

Med avsteg från självkostnadsprincipen och vinstförbudet i Kommunallag (2017:725) ska Bolagets verksamhet ska bedriva affärsmässigt och med optimalt resursnyttjande.

Vi ifrågasätter avsteget från kommunallagen och vill ha en förklaring till det.

§ 7 BEHANDLINGSavgIFT OCH RESULTATREGLERING

Behandlingsavgiften för matavfall uppgår för närvarande till 650 kronor/ton.

Varför måste en summa för behandlingsavgiften stå med här? Den kan väl ändå komma att ändras innan anläggningen är klar att tas i bruk?

Behandlingsavgiftens utveckling baseras på resultatet för Bolagets verksamheter; fordonsgas och biogödsel.

Behandlingsavgiften fastställs årligen av styrelsen efter att föregående års årsredovisning för Bolaget är färdigställd.

Ska behandlingsavgiften justeras utifrån årsredovisningen? Så vinst ger lägre behandlingsavgift nästkommande år? Eller ska intäkter återinvesteras som det står nedan?

Gemensamma kostnader och intäkter kommer att återinvesteras i de två verksamhetsområdena på lämpligt sätt.

Kostnader kan inte återinvesteras. Skriv om.

§ 8 GEMENSAMMA UPPHANDLINGAR

I fall där det befins lämpligt kan det bli aktuellt för Parterna att genomföra gemensamma upphandlingar för att tillgodose gemensamma behov inom området för samarbetet. Exempel på upphandling kan vara transporttjänster och andra gemensamma nyttigheter.

§ 9 ÄNDRADE ÄGARFÖRHÅLLANDEN

Förändrade ägarförhållanden i Bolaget påverkar inte Bolagets åligganden enligt detta samarbetsavtal.

Förutsättningarna för förändrade ägarförhållanden regleras i aktieägaravtalet mellan Kommunerna.

§ 10 DRIFTSTOPP

Bolagets verksamhet kan av olika orsaker drabbas av driftstopp. Utgångspunkten är att detta inte ska ha någon påverkan på omhändertagandet av Kommunernas avfall; det ankommer på Bolaget att finna en lösning på uppkomna problem av sådant slag.

Ett driftstopp kan dock medföra att en eller flera Kommunerna måste bidra med en tjänst (i enlighet med åtaganden enligt § 3). Tjänsten kan t.ex. bestå i att ställa en mellanlagringsplats till förfogande för en annan Kommun eller att tillfälligt stå tillbaka från sitt garanterade behandlingsutrymme i anläggningen under återupstarten efter driftsavbrottet.

§ 11 POLICYDOKUMENT

För Bolagets verksamhet gäller de policydokument som fastställs av styrelsen eller ägarna. Utgångspunkten är att en kommuns policydokument och regelverk ska gälla.

Otydligt vilken/vilka kommuners policys och regelverk som ska gälla!

§ 12 TILLKOMMANDE SAMARBETSPARTER

I mån av behandlingsutrymme i biogasanläggningen kan nya parter komma att upptas i samverkan, d.v.s. genom att bli aktieägare i Bolaget. Även i dessa fall förutsätts ett stabilt och långsiktigt samarbete och därför en avtalstid för den nya parten som är paritet med den återstående avtalstid som gäller för de ursprungliga Parterna i samarbetsavtalet.

§ 13 INSYN OCH OFFENTLIGHET

Bolaget bedriver en kommunal verksamhet med utgångspunkt i kommunallagen (2017:725) och omfattas därmed även av offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

§ 14 FÖRBRÄNNING AV AVFALL

Bolaget ansvarar för förbränning av det avfall som levererats till Bolaget och som inte kan användas för gasproduktion och biogödsel. Upphandling av förbränningen ska ske på ett sådant sätt att det i största möjliga mån gynnar Kommunerna. I denna del ska hänsyn tas även till miljönyttan.

§ 15 ÅTERFÖRING AV GAS TILL PART

Parterna har en option på att producerad gas i proportion till levererad volym matavfall ska återföras till respektive Kommun för försäljning i enlighet med de förutsättningar som Kommunen själv bestämmer.

Prissättning av denna gas och övriga affärsvillkor för återföringen baseras på det försäljningspris som Bolaget säljer övrig gas till externa aktörer på öppna marknaden.

§ 16 AVSÄTTNING AV ÖVRIG GAS

Gas som Kommun inte utnyttjar option på ska säljas på den öppna marknaden på marknadsmässiga villkor.

§ 17 VITE OCH SKADESTÅND

För att investeringen i anläggningen ska kunna utnyttjas på bästa sätt måste varje Kommun göra vissa leveransåtaganden både vad gäller mängden avfall och kvaliteten på detsamma. Det är dessa åtaganden som ligger till grund för den behandlingsavgift som fastställs vid start av verksamheten.

Leveransåtagandena utgör vidare en förutsättning för att biogasbolaget ska kunna bereda rätt mängd utrymme för avfallsbehandling åt externa leverantörer av avfall.

Om Kommun inte levererar i enlighet med vad denne åtagit sig genom detta Avtal eller på annat sig bryter mot bestämmelser i Avtalet och avtalsbrottet är av väsentlig betydelse ska det utgå ett vite om 100 000 kronor med rätt för Part att framställa anspråk på ytterligare skadestånd. Vitet ska fördelas mellan de icke felande Parterna i förhållande till aktieinnehavet (före eventuell inlösen).

De kalkylerade volymerna upplevs generellt som högt satta och vi har liten förståelse för hur vi ska kunna binda upp oss för leverans av en viss mängd substrat.

I till exempel kommuner med nedåtgående kurvor i befolkningsmängden kan ingen sia om hur mycket matavfall som kommer uppstå. Det går att schablonberäkna men ingen vet ordentligt.

Det kommer även att vara en lång inkörningsperiod för insamlingen av matavfallet som gör att det är svårt att leverera beräknad mängd från dag 1. Om ett mer bindande avtal måste skrivas bör det ske efter ett par år.

Vad är "väsentlig betydelse" och vilka beslutar om det? Är det som i §18 nedan?

Är denna paragraf verkligen nödvändig eller räcker det med att kommunen förbinder sig till att samla in allt matavfall som går och skicka det till anläggningen?

§ 18 TVISTELÖSNING

Tvist som hänför sig till Avtalet eller därmed sammanhängande förhållanden ska i första hand lösas av respektive Part utsedda företrädare, vilka tillsammans ska söka lösa förevarande oenighet i positiv och konstruktiv anda samt med ett långsiktigt perspektiv innan definitiv prövning påkallas.

Om så erfordras, och parterna inte i enlighet med bestämmelserna i föregående stycke förmått lösa tvisten inom 90 dagar, äger envar part i ett följande steg söka extern medling till stöd för lösning av pågående tvist. Medling ska ske enligt lag (1999:116) om skiljeförfarande och svensk lag ska tillämpas. För det fall 180 dagar förflutit sedan part sökt extern medling eller part konstaterar att tvist rimligen inte kan lösas i enlighet med föregående stycken, äger envar part rätt att hänskjuta tvisten för avgörande i allmän domstol.